AFS 2023:3 i praktiken

Från dokumentation till fungerande arbetsmiljöarbete

Rikard Almgren
Byggarbetsmiljöspecialist, BAMS AB
9 november 2026

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

På byggarbetsplatsen

En vecka tidigare

Under projekteringen

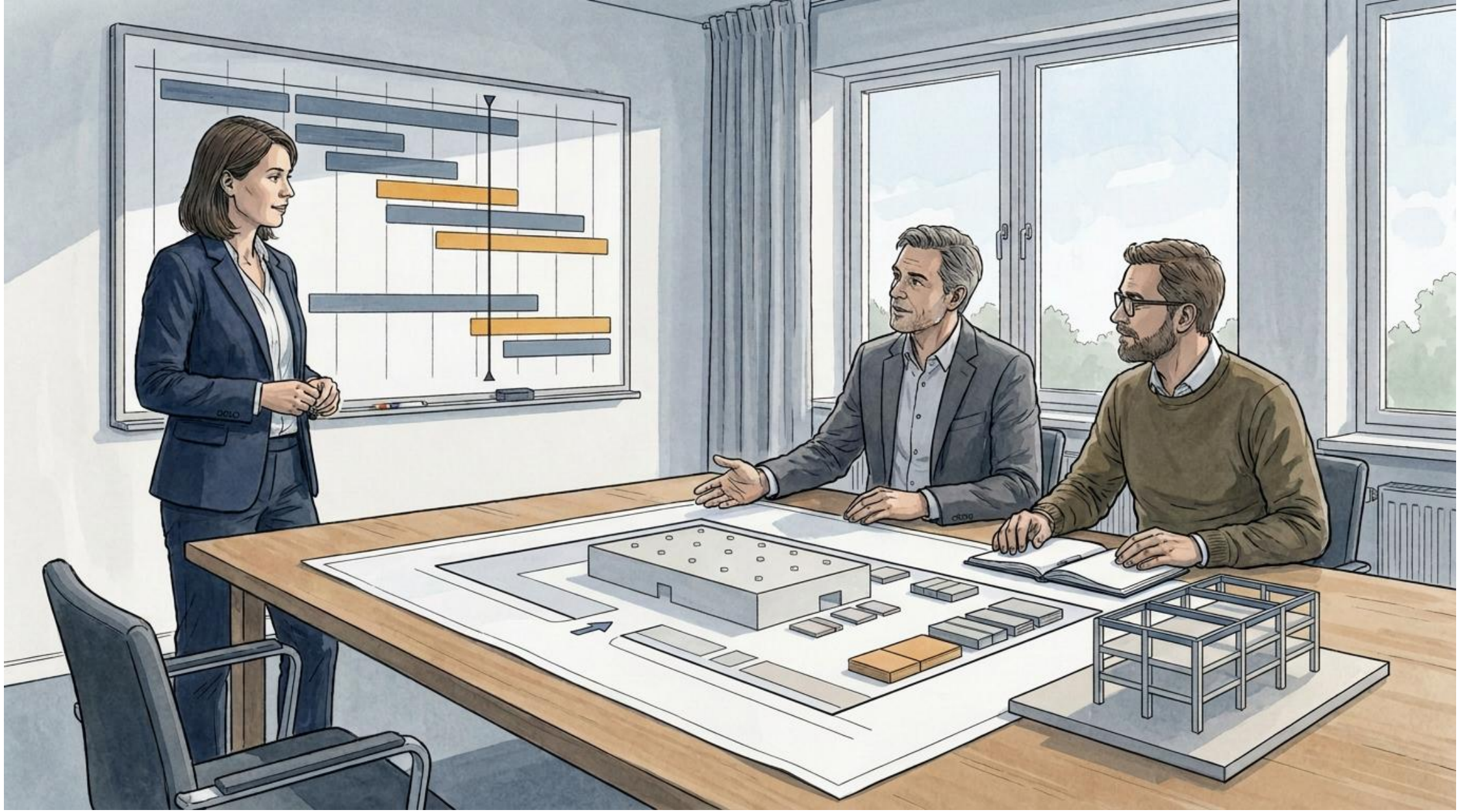

Tidigt i projektet

Byggarbetsmiljöarbetet påbörjas tidigt

Och påverkar långt in i framtiden.

Men, bärs inte bara för att man har ”rätt dokumentation” och där man förväntar sig att andra ska göra rätt, särskilt om inte förutsättningarna finns där från början.

Dokumentens funktion i arbetsmiljöarbetet

Dokumenten hjälper oss att	Arbetssätten behöver göra det möjligt att
Beskriva förutsättningar	Undersöka dem och pröva följderna av tidiga beslut.
Redovisa lösningar och risker	Bedöma byggskedet och samordna lösningarna.
Klargöra uppgifter och beslut	Fördela arbetet och ge rätt personer mandat.
Bevara resultat och erfarenheter	Kontrollera utfallet och hantera avvikelser.

Vilket arbete gör underlaget användbart för nästa aktör?

BG Institute

Byggherrens underlag och arbetssätt

Dokument eller underlag	Arbete bakom och med underlaget
Projektförutsättningar och arbetsområde	Utreda tidiga val, tillgänglig yta och påverkan från annan verksamhet.
Tidplan	Pröva tidsåtgång och beroenden med dem som kan arbetena.
Organisation och rutiner	Fördela uppgifter, säkra kompetens och mandat samt bestämma hur arbetet följs upp.

Nästa aktör får klarlagda förutsättningar att arbeta vidare med.

BG Institute

Projektörernas underlag och arbetssätt

Dokument eller underlag	Arbete bakom och med underlaget
Projektförutsättningar	Använda uppgifterna i projekteringen och klarlägga det som saknas.
Ritningar och modeller	Pröva byggbarhet: utrymme, montage, lyft och materialhantering.
Riskunderlag till Bas-P	Förebygga risker och beskriva möjliga lösningar för allvarliga risker som kvarstår.

Bas-P samordnar lösningarna och följer upp projektörernas arbete.

BG Institute

En ny lösning i ritningen

Utgångsläget

Ritning, arbetsberedning och tidplan utgår
från samma montagelösning.

Ritningen ändras

Montaget kräver ett annat lyft och större arbetsyta.

Vilka andra underlag och arbeten behöver ändras?

Ny ritning, tidigare arbetsberedning

”Senaste revisionen finns i projektmappen.”

Ritningen visar den nya lösningen.
Arbetsberedningen bygger på den tidigare.

Vem ser till att ändringen påverkar det planerade arbetet?

Vem för frågan mellan underlagen?

Aktör	Arbete med ändringen i vårt exempel
Projektörer	Beskriver ändringen och följderna för byggskedet.
Bas-P	Samordnar projekteringen och överlämnar relevant information.
Bas-U och entreprenörer	Tar in ändringen i samordning och planering av arbetena.
Byggherre	Ger förutsättningar och hanterar frågor utanför andras mandat.

Varje mottagare behöver förstå vad underlaget innebär för den egna uppgiften.

BG Institute

Protokollet visar att frågan har lyfts

I protokollet

”Mer plats behövs för lyftet.”

I projektet

Ingen har fått uppgiften eller mandatet.

Vem driver frågan till ett genomförbart beslut?

Beslut i protokollet, åtgärder i arbetet

Protokollet kan klargöra	Det som behöver ske i vårt exempel
Vad som ändras	Montage och transporter sker vid skilda tider.
Vem som genomför	Bas-U samordnar. Berörda arbetsledare ändrar planeringen.
När det ska vara klart	Före den nya leveransen och montagestarten.
Hur det följs upp	Entreprenörerna kontrollerar sina åtgärder. Bas-U följer upp samordningen.

Beslutet behöver nå arbetsberedning, leveransplanering och berörda.

BG Institute

Arbetsmiljöplanen och det faktiska arbetet

I arbetsmiljöplanen	I projektet behöver det fungera
Samordning och organisation	Rätt personer möts och kan få beslut.
Gemensamma regler	Berörda förstår reglerna och använder dem.
Åtgärder för riskfyllda arbeten	Åtgärderna går att genomföra och följs upp.

Planens beskrivning behöver stämma med hur projektet arbetar.

BG Institute

Kontrollistan och den faktiska kontrollen

”Montageytan klar.”

Vad bygger markeringen på?

- Ytan är faktiskt fri
- Andra arbeten och leveranser följer den nya planeringen
- Berörda vet vad som gäller

Kontrollen ger underlag för markeringen och för nästa beslut.

Projektmappen vid ett personbyte

Den nya arbetsledaren får tillgång till alla dokument.

- Vilka uppgifter gäller just nu?
- Vilka förutsättningar är kontrollerade?
- Vad är fortfarande olöst, och vem tar det vidare?

Överlämningen behöver förklara hur underlagen hänger ihop.

BG Institute

Arbetssätten följer frågan genom projektet

Aktör eller skede	Exempel på underlag	Arbete som ger det funktion
Byggherre	Förutsättningar och organisation	Utreda tidiga val och ge aktörerna förutsättningar.
Projektörer	Ritningar och riskunderlag	Pröva lösningen mot byggskedets behov.
Bas-P	Samordningsunderlag och överlämning	Samordna lösningar och följa upp riskhanteringen.
Utförande	Arbetsmiljöplan och arbetsberedningar	Planera och samordna arbetena samt kontrollera utfallet.

Underlaget får en funktion när nästa aktör använder resultatet.

BG Institute

Arbetssätten håller ihop helheten

Organisation och styrning

Uppgifter, kompetens och mandat gör att någon kan agera.

Förebyggande riskhantering och samordning

Aktörerna använder underlagen för att pröva lösningar tillsammans.

Kontroll och återkoppling

Uppföljningen visar vad som fungerar och vad som behöver ändras.

Arbetet bakom dokumentationen

Arbetsmiljöverket efterfrågar
hur samordningen fungerar (inte bara vilka dokument som finns):

- Vilka möten och arbetsformer använder ni faktiskt?
- Vilka deltar och vem kan få till ett beslut?
- Hur använder ni underlagen tillsammans?
- Hur följer ni upp att åtgärderna fungerar?

Tidiga lösningar kan spara tid och pengar

Tidigt i projektet

- Pröva yta och montageordning
- Anpassa lösning och leverans
- Klargöra omfattning i uppdraget

Först på byggarbetsplatsen

- Väntetid och extra hantering
- Omprojektering och ändringar
- Störningar för andra arbeten

Avsaknad av tidiga lösningar kan leda till tillbud, olyckor med långvariga konsekvenser.

Systematik är när allt hänger ihop

Dokumentationen bygger på arbetssätten
och visar vem som gör vad.

Någon gör arbetet och kontrollerar att det faktiskt fungerar

Byggherren: förutsättningar och samordning.

Bas-P: projektörernas arbete under projekteringen.

Bas-U: samordning och entreprenörernas arbete i utförandet.

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP

Välkommen till nästa webbinarium

3 december 2026

Byggarbetsmiljö och AI i praktiken

– möjligheter, fallgropar och framtidens arbetssätt

- Stöd för riskidentifiering, kunskap och struktur
- Informationsöverflöd och individuella AI-sidospår
- Gemensamma processer och sammanhållna arbetssätt
- Nytt systemstöd för byggarbetsmiljöarbete - BASYS

Kostnadsfritt hos BG Institute

BG Institute

Fördjupning hos BG Institute

Systemstöd ersätter inte utbildning, kompetens och erfarenhet.

Uppdateringskurs i arbetsmiljö för Bas-P och Bas-U

Tillämpning och arbetssätt i samordningen.

Byggherrens ansvar för arbetsmiljön enligt AFS 2023:3

Organisation, förutsättningar och uppföljning och arbetet som byggherre i olika scenarion.

BG Institute

Vad tyckte du om dagens webbinarium?

Ta gärna 30 sekunder och svara på utvärderingen!
Efter det besvaras frågor i mån av tid

Frågor?

Tack!

För frågor om BG Institute och våra kurser,
mejla oss på **kursinformation@bginstitute.se**

BG Institute
EN DEL AV BLENDOW GROUP